

ТОШКЕНТ

ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ ШАҲАР РЎНОМАСИ

КЕНГАШИ

Бугунги кун нафаси

ЖУМҲУРИЯТИМИЗДА

- Узбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг мажлисида республика ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш билан боғлиқ кўпгина масалалар муҳокама этилди.

МАМЛАКАТИМИЗДА

- Кеча СССР билан АҚШ ўртасида стратегик ҳужум қуролларини чеклаш ва қисқартириш тўғрисида шартнома имзоланди. Кечқурун М. С. Горбачев билан Ж. Буш Совет-Америка олий даражадаги учрашувида бағишлаб матбуот конференцияси ўтказилди.
- Литва билан Белоруссия чегарасидаги қонли можаро оқибатида олти киши ҳалок бўлди.
- Москва — Боку поездида рўй берган портлаш натижасида 15 киши ҳалок бўлди.

ХОРИЖДА

- Исроил Бош вазири И. Шамир Исроил босиб олган араб худудидан ҳеч қачон қочмаслигини айтиди.
- Хитойдаги сув тошқини ҳозирнинг ўзида мамлакат иқтисодига 44 миллиард юан зарар келтирди.

№ 147 (7. 536) 1991 йил 1 август, пайшанба Нархи 8 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВЧИ-ЁШЛАРИГА ВА МУТАХАССИСЛАРИГА ЧЕТ ТИЛЛАРНИ КЕНГ КЎЛАМДА ЎҚИТИШ СИСТЕМАСИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ВА УНИНГ МОДДИЙ-ТЕХНИКА БАЗАСИНИ РИВОЖЛАНТИРИШГА ОИД ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

Республикада чет тилларни кенг кўламда ўқитиш системасини тубдан такомиллаштириш, унинг моддий базасини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш, ўқувчи ёшларни ва мутахассисларни жаҳон фани ва техникаси ютуқларидан бенисонат баҳраманд этиш, уларни хорижда кўпроқ ўқитиш ва таъриб ортиришга юбориш йўлга қўйиш учун шарт-шароит яратиш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси қарор қилди:

1. Ф. Энгельс номи Тошкент давлат чет тиллар институтини қўшиқча чет тилларни ўқитиш мақсути курслари негизида республика тил ўрганиш маркази ташкил этилсин.

2. Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим вазири (Ўртоқ Алимов), Ўзбекистон ССР халқ таълими вазири (Ўртоқ Йўлдошев) Қорақалпоғистон МСР Вазирлар Кенгаши, вилоят ижроия қўмитетлари ва Тошкент шаҳар ижроия қўмитети билан биргаликда Тошкент ва Нукус шаҳарларидаги, вилоят марказларидаги олий ўқув юрталари: Энгельс номи Тошкент давлат чет тиллар институтини, Тошкент давлат шарҳунослик институтини, Ўзбекистон ЛКМС Марказий Комитетининг Ешлар институтини, Андижон давлат тиллар педагогика институтини, Нукус, Самарқанд ва Фарғона давлат дорил-фушуналари, Бухоро, Жиззах, Қарши, Наманган, Термиз, Сирдарё ва Хоразм давлат педагогика институтларини негизида республика ва минтақа тил ўрганиш марказларини ташкил этилсин.

3. Чет тилларни ўқитиш системасини такомиллаштиришга оид ишларни мувофиқлаштириш тўғрисида, ташкил этиладиган тил ўрганиш марказларини молиявий жиҳатдан қўллаб-қувватлашга тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида ана шу марказларга юборинлар. Мазкур марказларда тил ўрганиши ҳоҳловчи фуқароларга марказлар матбурияти билан шартнома асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

4. Республика ва минтақа тил ўрганиш марказлари тўғрисидаги иншонини:

а) республика ва минтақа тил ўрганиш марказларида компьютер синфхоналари, маълуматшунослик маданий-ахборот марказлари ва гуруҳларини, мажал тил ўрганиш сайёр курсларини ташкил этишни кўзда тутиб, ана шу марказлар тузилмасини;

б) қабул қондаси, ягона ўқув режаси ва дастурини шиллаб чиқилиш ва тасдиқлаш.

5. Республиканида тил ўрганиш маркази вақтинча Ф. Энгельс номи Тошкент давлат чет тиллар педагогика институтини ташкил этишга, Навоий кўчаси 48-уйда жойлаштирилисин. Шу йилнинг 20 сентябрга-ча бинони жорий таъмирлаш таъминлансин.

6. Вазирлар Маҳкамасининг ижтимоий ривожланиш, фан ва маданият комплексини (Ўртоқ Хамидов), Ўзбекистон ССР иқтисодий қўмитетини (Ўртоқ Хамидов), Тошкент шаҳар ижроия қўмитетини (Ўртоқ Аскарон) марказ биноси қуриб битказилганга қадар бир ой муддат ичида республика тил ўрганиш маркази қарга жойлаштириш таъминлансин.

7. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

8. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

9. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

10. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

11. Вазирликлар, идоралар, қондорлар, корхоналар ва ташкилотлар мутахассислари республика ва минтақа марказларига чет тилларни ўрганиш учун юбориш пайтида ана шу марказларда ўқитган кишиларнинг иш ҳақи сақлаб қолган ҳолда улар ҳафтага 6 соатга бўлган ҳажмида ишдан озод қилинсинлар.

12. Қорақалпоғистон МСР Вазирлар Кенгаши, вилоят ижроия қўмитетлари, Тошкент шаҳар ижроия қўмитети раислари эътиборига тил ўрганиш марказларини ташкил этиш ва уларнинг фаолият кўрсатиши, марказларнинг моддий-техника базасини ривожлантириш билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш вазифаси юклатилсин. Буни ўқув учун маҳаллий бюджетлардан зарур молиявий маблағлар, биналар, транспорт ва алоқа воситалари ажратилиши кўзда тутилсин.

13. Республиканида тил ўрганиш марказларида машгулотларни ўз вақтида бошлаш мақсадида Ўзбекистон ССР Иқтисодий давлат қўмитетини, Ўзбекистон ССР Давлат қўмитетини, Ўзбекистон ССР Маданият вазирилик шубҳасида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

14. Ўзбекистон ССР ҳудудда жойлашган вазирликлар, идоралар, корхоналар ва ташкилотлар тил ўрганиш марказларини энг замонавий асбоб-ускуналар ва техника воситалари билан таъминлашда уларга бутун чоралар билан амалий ёрдам берилсин.

15. Ушбу қарор ижросини назорат қилиш Ўзбекистон ССР Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг ижтимоий ривожланиш қўмитетини (Ўртоқ Самандарон) ва Ўзбекистон ССР Президентини ташқи ишлар қўмитетини (Ўртоқ Сафонов) эътиборига юклатилсин.

16. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

17. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

18. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

19. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

20. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

21. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

22. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

23. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

24. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

25. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

26. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

27. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

28. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

29. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

30. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

31. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

32. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

33. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

34. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

35. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

36. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

37. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

38. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

39. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

40. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

41. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

42. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

43. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

44. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

45. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

46. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

47. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

48. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

49. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

50. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

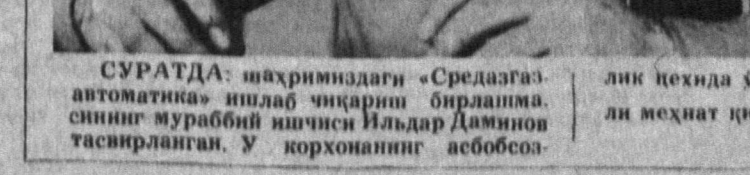
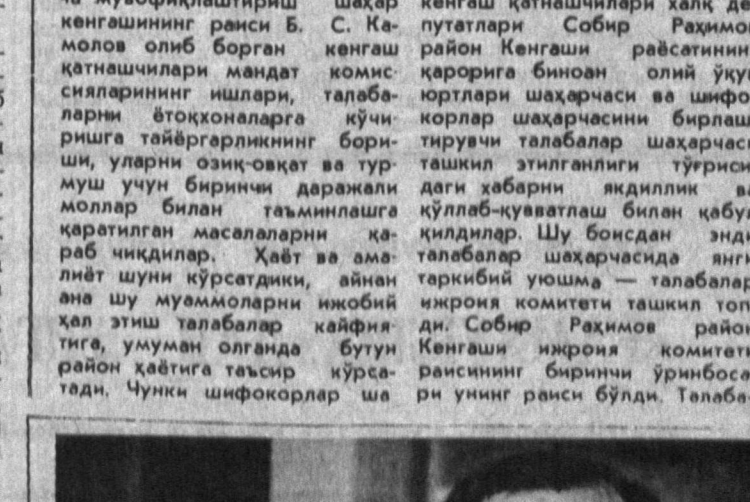
51. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

52. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

53. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

54. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

55. Республиканида тил ўрганиш марказлари билан шартномалар асосида тил ўрганиш имконияти берилсин.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КЕНГАШИНИНГ РАЁСАТИДА

ХАЛҚ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши раёсатининг мажлисида қонунчилик ва ҳуқуқ-тартибот масалалари бўйича доимий комиссиянинг бағоят ёшга етмаган болаларни моддий жиҳатдан таъминлаш учун нафақа ундириш тўғрисидаги қонунчилик ижроси юзасидан халқ судлари иш таърибаси ҳақидаги ахборот тингланди. Бу ҳақда доимий комиссия аъзоси П. Ортинов ахборот берди.

Мажлисида халқ судлари нафақа ундирилиши таъминлаш учун муайян иш олиб бораётганлиги таъкидлаб ўтилди. Ҳақ фарзандларини моддий жиҳатдан таъминлашда ашаддий бон тортаётган шахсларга нисбатан халқ судлари уларни қидириб топиш тўғрисида ақриқлар чиқармоқдалар ва бунини ички ишлар органлари юрмоқдалар. 1991 йил апрель — май ойида ушбу ишлар бўйича суд қарорлари ижроси юзасидан ишларни қайтариш учун ички олийк ўтказилди. Ички корхона ва ташкилотлар бўлган кўпгина районларда қўмақлашувчи гуруҳлар тўзилган. Улар таркибига адиля ходимлари, маъмурият, партия ташкилотлари, касабаношмалари қўлламайдилар.

Шу билан бир қаторда ушбу масалалар билан шуғулланувчи халқ судлари ва бошқа ташкилотлар фаолиятида жиддий камчиликлар бор. Нафақа тўловчи кўпгина шахслар қардор бўлиб қолган. Улар суд мажлисларига келмайдилар. Суд ижроилари, ҳуқуқ-тартибот органлари ходимлари эса уларга нисбатан қонунда кўзда тутилган чораларни қўлламайдилар.

Судлар кўп ҳолларда нафақа тўлабдан бош тортаётган шахсларни қидириб топиш тўғрисида ақриқ чиқариш билан чекланб қолдилар. Ички ишлар бўлими халқ судларининг бўй-бўйлаб раёсатининг мажлисида халқ депутатлари шаҳар Кенгаши фаолиятига тааллуқли бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди. Мажлисини халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси А. И. Фозилбеков олиб борди.

Келишувга биноан

БУГУНГИ кунда «Техноло» илмий-ишлаб чиқариш биришмаси хориждаги бир неча йиллик саноат корхоналари билан қизиқ ҳамкорлик алоқаларини боғлаган. Яқинда бундай тадбирлар польшалик мутахассислар билан ҳам амалга оширилди. Гап шунданки, биришма

Узининг энг яхши махсуслотлари билан Москвадаги Бугунги кунда Халқ Хўжалиги Ютқурлари Кўргазмасида қатнашиб, муваффақият қозонди. Мамлакатимиз Бош кўргазмасида мазкур экспозицияни намойиш қилиш кўларидан чет элнинг йиллик фирмалари билан ҳамкорлик шартномалари имзоланди.

Польшадаги «Оптимакс» трейд фирмаси ҳам «Техноло» билан алоқа боғлаш истатини билдириди. Ана шу келишувга биноан ҳар икки корхона тўра махсуслотларини биргаликда тайёрлайди. Шу мақсадда қўшма корхона тузишга киришилди.

Алишер АКБАРОВ.

Ишбилармонлик-бозор талаби Шартнома асосида

Ў Собир Раҳимов район партия комитетининг ташаббуси билан районда олий ўқув юрталари шаҳарчаси масалаларига бағишланган кенгаш бўлиб ўтди. Кенгашида Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим вазири Ш. О. Алимов, Собир Раҳимов район ҳудудда ётқонларини жойлашган Тошкент олий ўқув юрталари ректорлари қатнашдилар.

СОБИР РАҲИМОВ район партия комитетининг биринчи котиби, олий ўқув юрталари шаҳарчасини ижтимоий жиҳатдан ривожлантириш бўйича мувофиқлаштириш шаҳар кенгашининг раиси Б. С. Камолмов олиб борган кенгаш қатнашчиларини мандат комиссиясининг ишлари, талабаларни ётқонларига қўйиш, уларни озик-овқат ва турмуш учун биринчи даражали моллар билан таъминлашга қаратилган масалаларни қаралб чиқилди. Ҳаёт ва амалнинг шун қўрсатдики, айнан ана шу муаммоларни иккинчи ҳал этиш талабалар кайфияти, умуман олганда бутун район ҳаётига таъсир кўрсатди. Чунки шифокорлар ша

СУРАТДА: шайхримиздаги «Средагаз» автоматига ишлаб чиқариш биришмаси мураббий ишчиси Илдар Давилон тасвирланган. У корхонанинг асбобсозлик ҳоҳида уш ишдан бери самарали меҳнат қилиб келди.

Талабалар шаҳарчаси ва ижроия қўмитетини ташкил этилди

Шу билан бир қаторда ушбу масалалар билан шуғулланувчи халқ судлари ва бошқа ташкилотлар фаолиятида жиддий камчиликлар бор. Нафақа тўловчи кўпгина шахслар қардор бўлиб қолган. Улар суд мажлисларига келмайдилар. Суд ижроилари, ҳуқуқ-тартибот органлари ходимлари эса уларга нисбатан қонунда кўзда тутилган чораларни қўлламайдилар.

Судлар кўп ҳолларда нафақа тўлабдан бош тортаётган шахсларни қидириб топиш тўғрисида ақриқ чиқариш билан чекланб қолдилар. Ички ишлар бўлими халқ судларининг бўй-бўйлаб раёсатининг мажлисида халқ депутатлари шаҳар Кенгаши фаолиятига тааллуқли бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди. Мажлисини халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг раиси А. И. Фозилбеков олиб борди.

Мутасаддилар фикрича... ЖАЗИРАМА ТАФТИ ҚАЙТАДИМИ?

Июль ойининг охириг қулардаги жазирама ҳаммаҳарларининг бир оз қинаб қўйди. Кўпчилик тошкентликлар муҳарриратимизга қўнғирқ қидириб ишсининг сабаби ва август об-ҳавоси ҳақида маълумот беришимизни илтимос қилишмоқда. Шу муносбат билан муҳабриратимиз Ўзбекистон об-ҳавосини ўрганиш марказининг узоқ муддатга мўлжалланган маълумотларини олдиндан хулосалаш бўлимининг бошлиғи В. Г. Булгарга айрим саволлар билан мурожаат этди.

— Венера Галеевна, июль ойида ҳавонинг жуда иссиқ кетганини қандай изоҳлайсиз?

— Умуман олганда, июль ойида жазирама кунлар атиги уч кун давом этди. Яъни 8 кўнлардан 29—30 июль кунлари эса даражани кўрсатди. Бу нормадан 3—5 даража ортиқроқдир. Ҳавонинг буғичилик ишсини асосий сабаби бу шимол томондан совақ шамол оқимларининг бўлганлигиндир. Натинида каво бир июлда туриб қолди ва унинг қизиқни рўй берди. 120 йиллик об-ҳавонин кузатишларга кўра 30 июлдан энг иссиқ ҳарорат 1983 йили қайда этилган бўлиб, ушунда ҳарорат 44,5 даражамга кўтарилган эди. Кеча эса соат 15 да ҳавонинг ҳарорати 35 даража бўлди. Бу албатта ҳаво хароратининг аста сеник пасаяётганидан дарак беради.

— Августда каво биринчи мўътадиллашса қарин?

— Август ойининг бошланғичида Скандинавия томонлардан совақ об-ҳавонинг келиши сабабли об-ҳаво биринчи мўътадиллашади. Айниқса каво 3—5 август кунлари кечалари 16—19, кундузи эса 30—34 даража атрофида бўлади.

Дилшод ИСРОИЛОВ сўзбашлади.

1991 йил — Алишер Навоий йили

МОСКВА ҲОЗИР ЛАНМОҚДА

● Москвада ўтказилган байрам тадбирлари ўзбек адабиёти асосининг номи билан боғлиқ шонли сана доирасидаги таъаналарнинг энг юқори нуқтаси бўлди. Пойтахтимиз сентябрь ойининг учинчи ўн кунлигида Ўзбекистондан, Урта Осиё минтақасининг бошқа жумҳуриятларидан, хорижий мамлакатлардан келган меҳмонларнинг қабул қилди. Турли сабабларга кўра, пойтахтга келган ўзбекистонликлар — бу ерда ўқибдан, хизмат вазифини бажарётган, хизмат сафарига бўлган юртдошларимиз ана шу таъаналарнинг ҳаммасида қатнашадилар, албатта. Байрам москваликларнинг ҳам, меҳмонларнинг ҳам хотира-

сида илк бор навоийхонлик бўлиб ўтди.

— Мен Ўзбекистон ёзувчиларига бир илтимос билан мурожаат этишни хоҳлардим, — дейди Волгоград район марказий кутубхона тизими директорининг ўринбосари Марина Александровна Панюкова. — Кутубхонамиз Навоий номи билан аталган ва биз ўзимизда ўзбек адабиёти бўлимини очиб келишимиз, ҳозир эса жамғурмада амалда ўзбек китоблари йўқлиги сабабли совга қилинган китоблар асосида шундай кутубхонани вуқудга келтириш оқилона иш бўлур эди. Дарвоқе, бу сафаримиз чоғида ана шундай кутубхонага асос солинди.

— Агар илтимосингизни қалам соҳиблари қўллаб-қувватласалар, улар китобларни қаерга юборишлари керак? — сўраймиз М. Панюковдан.

— Бизнинг манзилгоҳимиз: Москва, 109428, Зарайская кўчаси, 56-уй. Навоий номидаги 194-марказий кутубхона.

Ишчи гуруҳининг аъзолари сентябрь ойида ўтказилган таъаналарнинг дастури билан ҳам таништирилди. Тантаналар Ўзбекистон доимий ваколатхонасида ўтказилган журналистлар билан учрашувдан бошланди. 23 сентябрь кунини Лиҳачев номи автомобиль заводи ҳамда 1-давлат подшибини заводи маданият саройларида учрашувлар бўлди. Бу корхоналарда қўллаб-қувватловчи бўлган меҳмонларнинг ҳақиқатан ҳам муҳим ролини айтиш мумкин. 24 сентябрда М. Горький номи адабиёт илм-таълим тарафлари ҳамда муаллимлари билан ва Ленин номи кутубхонада учрашув ўтказилди. 25 сентябрь кунини СССР Ёзувчилар уюшмасида суҳбат, кечкурун эса СССР Катта театрида байрам бўлди.

Меҳмонларга яна битта савол бердик:

— Шахсан сиз учун Навоий қандай аҳамиятга эга? Юрий Александрович Гурьянов:

— Шахсан мен Навоий билан жуда ёшигимда танишганман. Ушанда «Шоир кутубхонаси» деб аталган оммабоп туркумда чиқарилган асарларини ўқигандим. Ҳазиллар мени қай даражада мафтун этганини ҳали-ҳали эслаб юраман. Бу ҳазилларда Шарқ суҳабдошлиги билан унинг оҳанглари кишини ҳайратга соларди даражада айғунлашиб кетган.

қайда мақолалар эълон қилини, унинг асарларидан парчалар босиб чиқаришни хоҳлардик. Ўйлабманки, бу буюк Шарқ мумтози ижодини тарғиб қилишдаги амалий қадамлардан бўлади. Заводи-мизда кутубхонамизнинг 45 та бўлими бор. Қани энди, уларнинг ҳар бирида ҳеч бўлмаса, биттадан Навоий китоби бўлса!

Тамара Васильевна Чернявская давлат подшибини заводи маданият ва техника саройи директорининг ўринбосари:

— Баҳор фасли корхона-мизда Навоий байрамини биринчи марта нишонлаганимизда Навоий газалларига бағланган аjoyиб қўшиқларни эшитгандим. Унинг сўзларини тунушмасдим, уни ўзбек йиғитлари таржима қилишарди, лекин бутун қалбим билан нафис шеърини оламга ром бўлгандим. Ўзбек тилида шу қадар ёрқин ифодаланган доно сатрлар бошқа миллатга мансуб ишга, яъни мана яъни ва тушунарли бўлиб қолди, чунки бу сатрларда гузал олам, инсон қалби тарангун этилганди. Мен ҳам кўп нусхалик рўномамизда Навоий ҳақидаги мақолалар, унинг шеърлари босилишини хоҳлардим. Тантана кунлари ҳам меҳмонларни қабул қилдим. Ўзбек ёзувчилари билан учрашмасди, айни вақтда ўзбек рассомлари асарлари, халқ хунарамчилиги асарлари кўргазмасини, совхоз-салом буюмлари савдосини ташкил этиш қизқарин бўлур эди. Бу узоқ вақт ёдимизда сақланб қолди.

Лекин бизга бундай тадбирларни амалга ошириш қийин, дейиши. Негалигини билмадим. Ҳар ҳолда бир урнинг кўрилса ёмон бўлмади. Ахир, уш марта эштангандан бир марта кўрган яхши-ку. Халқ маданияти унинг санъати орқали теярқоқ намойи бўлади. СССР Катта театрида ҳам шундай кўргазма ташкил этилса, қизқарин бўлур эди. Тантанали кечаларда шод-хурама кайтаётган томошани инчканига совға ола. Ўзбекистон, Навоийни узоқ вақт ёдида сақлаб юради.

Виз бу тақлифларни матбуотга эълон қилишга ва меҳмонларимизнинг сўзини ҳаммага етказишга ваъда қилдик: Москва буюк Навоий тўғрисида ҳозирлик кўрмоқда. Москва Навоийнинг меҳмон бўлиб келишини кутмоқда, — деб қўйлади ўз мақола-сини Э.Т.А.Г. муҳбири Элявра ТУХВАТУЛЛИНА.

Минг бир касб

ЭСКИНИ ЯНГИЛАЙДИГАН УСТА

ИНСОННИНГ қадами қаер-ларга етмаган. Шу қутлуғ қадам етган жойлар албатта бустон-чаманзорларга айланган.

Инсон қадами... У нималардан бошланади? Инсон қаерга қадам босмасин, манзили томон яхши ниятлар, азгу мақсадлар билан интилади. Зеро, инсон пойқадами билан боғлиқ бўлган урф-одатлар, расм-русмлар, жумладан маҳсулоти, этиқуд, лики каби ҳунарлар азалдан эъзозда бўлган.

Саксон ёшли Жўрабевотун Мадрохимов ҳам ана шундай ҳунар эгаси бўлган кишилардан бири. Бу отахони нафақат Тақдир маҳалласидикилар, балки Бешкайрағоч, «Бирлик» хулуғи, ҳатто, Назарбек қишлоғи аҳолиси ҳам яхши билиди. Унинг турмуш ўрғоғи — уй бекаси, беш фарзанди, ўнлаб набиралари бор.

Отаҳон ярим асрдан буён қадимий, эъзозланб келинган ота-боболаримиз касби бўлиши этиқудлик қилиб келиптилар.

— Инқилобдан кейинги даврлар эди, — дея сўз қотди отаҳон. — Мақтабларда элдигина лотинча ҳарфлар билан илм ўрганила бошланган эди. Мен ҳам қатнаб ўқиб бошладим, отамнинг жаҳли чиққан эди. «Ундан кўра мана бу ҳунарни ўрган, бир йилгитга етмиш ҳунаро бўлиб касб-хунаро ҳеч қачон ўлмайд», — деган эдилар. Шу-шу отамдан бу касб мерос бўлиб қолди. Эллик йилдан бери, бировларнинг ҳолатини чиқариб, этиқудлик қилиб билан шаҳарликлар, маҳаллодошларимиз баҳоли кўлар ҳизмат қилиб келишам.

Бу ишнингнинг ўзига яраша мансаблари бор. Чарчак қолмайсанми? — Одамлар хизматидан баҳраманд бўлиб кетаётгани менга куч қўйишарди. Ҳали-ҳаном осиди... Урун даврини ҳам бошимдан ўтказганман. Каттақўрган (Самарқанд вилояти)да ҳарбий қисм қўйлашган эди. Армияда хизмат қилиб юрган йилларим

шунга қора урушга тўғри келган. Уш пайтда этиқудлик қилиб аскарларнинг, ҳарбий кишиларнинг чармдан бўлган пайтавали этиқлари-ю, пойабзалларини ямаб-ясаб тузатганман. Уруш ортида шу касбим билан хизмат қилиб, қанча-қанча кишиларнинг ҳолатини чиқарганман.

— Отаҳон, ҳозирги турмушнинг иқтисодий танглик ҳўж сурияти. Ишнингизда зарур қўлайликларга эгами-сиз, бу касбга ёшларнинг илхоси қандай?

— Ҳе, нимасини айтмай. Турмуш шароитимизнинг ўзи оғир. Ишмида шаронлар ёмон эмас, лекин зарур бўлган хом ашёни нам бериш қийин. Баъзан у ҳам бўлай қолади. Шун бозорларга тушиб миҳ. Элим, ип, матолар, рангли бўёқлар олишимга тўғри келади. Фабрика-корхоналардан чиққан сифатсиз пойабзалларни одамлар бир ой кияр-қиймас бизнинг қўдимизга келтириб беришади. Истардимки, пойабзаллар сифати юқори, пишқи, бекирим қилиб чиқарилса. Бизга зарур бўлган хом ашёлар вақтида келса.

— Ешлар бу касбга қизиқмади? — деб сўради отаҳоним.

— Отаҳон узоқ тин олиб, хўрсиниб қўйдилар: — Ҳайронман... Дунёда одам зотига зарур ҳунарининг ёмони йўқ. Бировнинг эскирган ёки йиртилган пойабзалини ямаб-ясаб, бекирим чок билан тикиб, мойлаб-пардозлаб янгидек қилиб берилса, уш одамнинг қўлиги қанчалар яраб обод бўлади. Эскирини янги қилиш нақадар яхши ҳунаро. Пойабзал тузатувчилик — чиройли ҳам завоқ ҳунаро.

Халфа қўмиб қўйдим. Уста Иўрабевотун ҳаётининг кўп ақчиқ-чучуғини тотган, паст-баландини, турмушда зарур нарсаларини билган инсон. Унинг бу қабини ағаллаб оладиганлар топилганини умид қилдим. Зеро, ҳар бир касб-хунарининг ўз гаши, фахри бор.

Ноҳира АБДИРИМОВА.

Министерство связи СССР «Союзпечать» газету № 64690

АБОНЕМЕНТ НА «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»

Журнал (индекс издания)

на 1992 год по месяцам:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куда (почтовый индекс) (адрес)

Кому (фамилия, инициалы)

ДОСТАВочная КАРТОЧКА

газету № 64690

Журнал (индекс издания)

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ (наименование издания)

Стоимость подписки руб. коп. Количество копий руб. коп. Количество копий

на 1992 год по месяцам:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Куда (почтовый индекс) (адрес)

Кому (фамилия, инициалы)

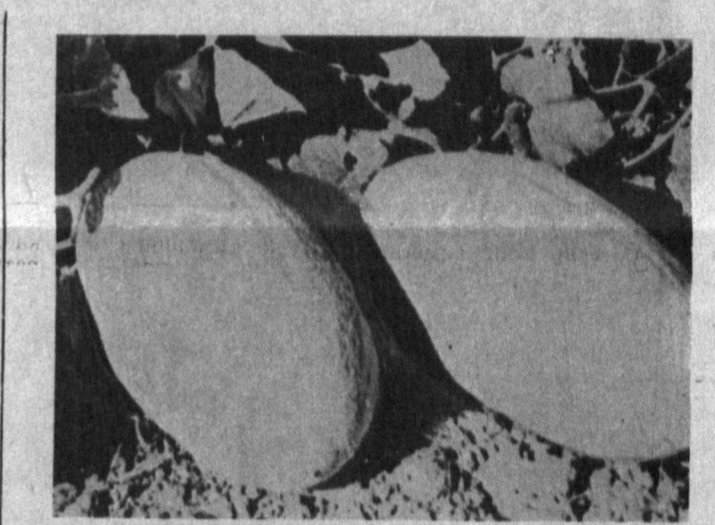
буна варақасини излашдан қўтлади. Бинобарин «Тошкент оқшоми» рўномасига 1992 йил учун бунани расмийлаштирмоқчи бўлсангиз, ушбу тайёр варақадан керакли ўринларни тўлгангиз, уни алоқа бўлимларига обориб расмийлаштирсангиз, олам гулистон!

Яна бир гап. Ушбу варақани тўлгангизда қайси ойлар учун рўнома олишимизга ҳақида рақамлар остига «Х» белгиси қўйишни унутманг.

Азиз ва қадри муштарийлар!

Барча рўнома ва ойналар қатори «Тошкент оқшоми» рўномасининг ҳам буна баҳоси ошди. Унинг бир йиллик баҳоси юқорида айтиб ўтганимиздек 25 сўм 68 тиини, яъни йилга 12 сўм 84 тиини, уч ойга 6 сўм 12 тииндир. Обунани вақтида расмийлаштириб қўйсангиз, кўнглингиз тўх бўлади: келаси йилнинг 1 январидан «Оқшоми» рўномаси ҳар галгидек сизнинг энг яхши ҳаётингизга ва маслаҳат-гўйингизга айланади.

Хуллас, бугун 1992 йил учун рўнома ва ойналар обунаси расмийлаштирила бошланган биринчи кундир. Обунамасуни 31 октябрга қадар давом этади. Ҳар нарсанинг вақтида бўлгани яхши деганларидек, ўз севган нарсингизга «Тошкент оқшомига» обунани ўз вақтида расмийлаштириб қўйишимизга умидворим. Обунамасуни «Союзпечать»нинг барча идораларида, алоқа бўлимларида, корхона ва таъшилотларда, шунингдек, хат ташувчилар ва жамоатчи мэтбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

Диёримиз ноз-неъматлари

ПОЛИЗ СУЛТОНИ

● Она-ер бағрида етилаётган табиатнинг аjoyиб тўқмаси бўлиши турфа мевалар, сершарбат резаворлар, серхилат сазавотлар, тилимидан бол томадиғи қовун-таруларнинг ҳосилат дафтарида широбашлигини белгилайдиган сифатлар ағчага, шулардан бир шингилини оқшомларнинг диёрига ҳавола этдик.

Улкамизда палак ёзган қовунларнинг шухратини ети қилим билди. Шарбат асал билан рақобат қила оладиган «Босволди», Мирзақўлининг «Оққовун», Хоразмининг асл «Гурқовун», Қозоннинг асл «Алири-ю», «Урбонқўлиларнинг қанди асал леззати ҳар қандай кишини севрлаб, ласбарини ширчиллаб қўйиши мумкин.

Хўш, қовунларимизнинг широбашлиғи нимада?

Бугубор қовунларнинг ҳосилатлари нўна замоналардан бери маълум. Абу Али ибн Сино ўзининг шох асари — «Тиб қовунлари» китобига қовуннинг ҳосилатларини баён этиб, шундай ёзди: «... Қовуннинг эти ва айнакка, уруғи етилтирувчи ва тозаловчидир... Терини тозалайди, айнакка, уруғи ва инданги бошқа нарсалар сепкил, ва бошининг көпаклиниҳиҳи фойда қилади... Қобиги (пўчоғи)ни мангилга ёпиштирилса, кўзга тушадиган нозеларга тўсиқлик қилади... Қовуннинг қўлини қовунлар, фекет Бемаза бўлишдан ташқари, улар инсон ёзуларига салбий таъсирини кўрсатмасдан қўймайди, буйракда бўладиганига фойда қилади...»

Анъанавий халқ табиотинда асл қовунлар бир қатор тасвирлар давоси сифатида тасвир этилади. Нумуладан, сара қовунлар зиннафас, паршихотирлигини, бод, белниги, сил, қамқонлиги, жигар ва буйрак касалликларининг даволашда ижобий таърифида навоён тўқмаси бозор доғирив оқиллардан ҳисобланади.

Замонавий тиббят аввалданда берхана қовунлар киши асабин тинчлантирувчи, инқриза даво, пешоб ҳайдавич, инчи латифлантирувчи баосин азналларига маҳаллик қилувчи табиий восита сифатида тасвир этилади. Шунингдек, ринсодлар қовунлар жигар, лив керак. Шунингдек, дуч атеросклероз хасталиқларига энгиллик ато этувчи неъмат қўриқиниҳиҳида тасвир этилади. Қовунлар тарихийдаги ҳаётбахш оқшомларнинг ўз навбатида юрак ҳамда ўпка феоитинга, ижобий таъсирини бор. Бугубор

Шу босдан ҳам полиз маҳсулотларини ҳарид этватган ҳар бир киши сотувчидан лаязуру билан қовунларни берилган нархатомондан қўрсатишни талаб этиши лозим. Махсус қорғаломатомас бўлмаган полиз маҳсулотларини, улар аёзон ва қўриқини аёқини бўлишидан қатъи назар ҳарид этмас, ринсодлар қовунлар жигар, лив керак. Шунингдек, дуч атеросклероз хасталиқларига энгиллик ато этувчи неъмат қўриқиниҳиҳида тасвир этилади. Қовунлар тарихийдаги ҳаётбахш оқшомларнинг ўз навбатида юрак ҳамда ўпка феоитинга, ижобий таъсирини бор. Бугубор

Маннон НАБИЕВ, доршнуос.

БОЛАЛАР ҲОРДИК ЧИҚАРИШАДИ

Тошкентдаги ишлаб чиқариш биришмаларидан бирига қарашли «Элбрус» машофлар лагери бугун жуда тавжум. Орол бўйидаги экологик ҳавфли зонадан ички юз нафар бола бу ерга келди.

Жумҳурият Қизил Ярим ой жамияти яна бир меҳр-муруват тадбирини ўтказди. Жамият 400 сўмликдан ошқ бўлган путовкеларнинг пулини қасаба путовкелари билан бирга тўлади.

— Болалар Қоракөлпоғистон, Хоразм, Бухоро вилоятларидан келишган, — дейди жамият ташкилий ишлар бўлими муди-рининг ўринбосари Р. И. Самангулина. — Улар лагерда дам олиш билан бирга даволашнинг қизил Ярим ой жамияти бир гуруҳ болаларнинг Австрия-да ва халқро болалар лагери «Артек»да дам олиши учун қабил ажратди.

«Саратон. Салқин иччиликлар жон роҳати» Ҳабибулла Шодиев сурат-лаҳзаси.

Қуончақлик билан ёзилган

ТИЛ БИЛГАН ЮТҚАЗМАЙДИ

ҲОЗИРГИ бозор муносабатларига ўтган бир лаятимизда корхона, муассаса ва таъшилотларда хорижий тилларга бўлган эҳтиш аксол сезилиб қолмоқда. Бунинг асосий сабаби, чет эл ишбилармонлари билан тил топшиб, иш юритишда қўл келишарди. Бизда эса мактабларда хорижий тилларни ўқитишга талабнинг сустлиги иқтисодимизга маълум даражада таъсир кўрсатмоқда.

Айтилайки, бирор корхона хорижий фирмалардан бири билан шартнома тузмокчи. Шундай вазиятда аввало уларнинг тилини билиш ишни анча энгиллаштиради. Мактабларда хорижий тиллар 4-синфдан бошлаб ўқитилаётгани ахши, албатта. Лекин улар она тилидан маъсуллик билан ўргатилса яхши бўларди. Сабаби, ўрта

мактабни битирган йилгит-қизларимиз ота-боболаримизга эга бўлмаганликлари туфайли чет тиллар олийгоҳининг қайси қилибига борсам экан, деб бошлари қотари. Шу бос ҳам ота-оналар пул тўлаб, фарзандларини қўшича ўқишга юборишга мажбур бўлмоқдалар.

Олийгоҳларга қабул лаятини диққат билан кузатаман. Биргина ТошДДнинг Шарқ-шунослик, роман-герман ва бошқа кул-либларига бир ўрин учун камида 18-20 нафардан йилгит-қизлар баҳслашмади. Афсуски, уларнинг қўлиғини таловдан ўтломайдилар. Бу табиий, албатта. Аммо масаланинг бошқа томони ҳам бор. Қабул имтиҳонинда хорижий рўномалар ва китоблардан ўзбек тилига ўғириш учун мустақил иш берилади. Лекин хорижий тилини

яхши билмайдиган, мустақил ўқиниши ўрганиб олмаган бўлса талаба бу вазифани қандай бажара олади?

— Мактабларда қўшича машғулотлар умуман ўтилмайди. Бунинг учун синф хоналарида қўлайликлар йўқ, — дейди пойтахтдаги 106-мактабнинг намс тили ўқитувчиси Мухтабар опа Мирходиева. — Биз дарс пайтида фақат дарсликдан фойдаланамиз. Сабаби ёзувчи ва шорларнинг хорижий тиллардаги асарлари, компьютерлар ва грампластинналар берилмаган. Дарс соатлари эса жуда қисқа.

Шунингдек таъкидлаш зарурки, кейинги икки-уч йил ичида араб тилини ўқитиш ва ўрганишга жуда ҳам қизиқиб кетдик. Бу борада катта қўлайликлар яратилмоқда. Бу нур устига аёло нури! Лекин бошқа хорижий тилларни ўрганишда бўлган фуқароларга шарафит фақат олийгоҳларда бор. Афсуски, бу масканларда ўқини-ўрганиш ҳаммага ҳам нисбат этилмайпти. Шу ўринда ҳақли савол туғлади. Нега Европа, Ғарбий Европа мамлакатларида

яшовчи фуқаролар ишбилармон. Чунки улар ҳар бир халқнинг маданияти ва тарихини ўрганиб, уларнинг тилида муомала қилишга ҳаракат қиладилар. Биргина Германия аҳолиси она тилидан ташқари япон, инглиз ва Лотин Америка тилларини мукамал билиди.

Чет элга бориб келётган танишларим билан суҳбатлашиб қолсам, хорижий тили билмаган сабабли қўп нарсалардан ақиб бўлолмаганини афсусланиб гапир-ишарди. Жаҳон халқлари тарихи, маданияти ва урф-одатларини ўрганиш, шунингдек иқтисодий ташмурилик ўрнатилиш учун аввало уларни тушунишга кераклики сир эмас. Шундай экан айнакка немис, инглиз, француз, шэрқ тилларини ўқитишга мактабларда алоҳида эътибор берилишини истардим. Бунинг учун турар жойлар, корхона ва таъшилотларда тўғра рақлар ташкил этилса, пулуглар ҳамда сўзлашу қўлланмалари кўпроқ нашр этилса мақсадга мувофиқ бўларди.

Дилором РАСУЛОВА.

